

ՀՈՌՎՄԷԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆԿ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՆՈՐԸՆՏԻՐ

ՊՕՂՈՍ Զ. ՊԱՊԸ

(ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ԳԻՄԵՐ)

Աւագանի անունով ձիովանի — Պաթթիսթա Մոնթինի ծնած է 26 Սեպտեմբեր 1897ին, Իտալիոյ Նիսիսը գտնուող Կոնչիլիոյ փոքր զիւղը, 8 քիլոմէթր Պրէլիա քաղաքէն, ոչ շատ հեռու իր նախորդ Յովհաննէս ԻԳ.ի ծննդավայրէն:

Իր հայրը ձիորճիօ Մոնթինի (1860-1943) եղած է արդի Իտալիոյ ընկերային, քաղաքական եւ մշակութային կեանքի ճիւղադրներէն մին: Մայրը՝ Ջոտիլի, իր միջավայրի եկեղեցական շարժումներու սիրներէն մին էր: Իր երկու եղբայրներէն մեծը՝ Լուդովիկո, փաստաբան եւ երեսփոխան է: Կրտսերը՝ Ֆրանչիսքո, բժիշկ:

ձիովանի — Պաթթիսթա իր նախնական ուսումը առած է անդուշն Յիսուսեանց վարժարանը, յետոյ աստուածաբանութիւն ուսած Պրէլիոյ դպրեւանքը: 1920ին կուսակցութեան քաջանայ կը ձեռնադրուի եւ Հոռոկներէն կատարելագործուելու հետ կը հետեւի պետական համալսարանի, Գրիգորեան համարանի եւ պետական կրօնաւարներու կրթարանի դասընթացներուն: Ապա կը զաննէր զայն Վատիկանի քարտուղարութեան մէջ, ստանձնելով միաժամանակ կաթոլիկ համալսարանական ուսանողներու համամիութեան Հոռոկեան բաժնի երէցութիւնը, որը փափուկ պաշտօն մըն էր, վասնզի օրուայ ֆաշիսթ կառավարութիւնը իր պետականացման սկզբունքին յիսած, լաւ այլով չէր դիտեր որեւէ շարժում, որ չէր «յարմարեր» իր ծրագրին: Մոնթինի արագօրէն ժողովրդականութիւն կը շահի: Իր կեանքի 65 տարիներու ընթացքին իր հանդարտութիւնը մէկ անգամ միայն աւրուած տեսնուած է՝ 10 Յունիս 1940ին, երբ Իտալիա պատերազմի մտաւ: 1930ական շրջաններուն երկու դրդացները զրբեր կը հրատարակէ. — թարգմանութիւն մը «Անձնական կրօնի», Հ. Է. Էնսոսը Կրանմէզոնի, Յիսուսեան, եւ «Ներածական Բրիտանի

ուսման», իր իսկ դասընթացներու շարքը համալսարանականներուն: Իր նախկին ուսանողներէն շատեր այսօր բարձր դիրքեր կը զբաղեն Իտալիոյ ամէն կողմ:

Եւ այդ ամենէն առաջ կրօնաւար մըն է, Մեծ պահոց ընթացքին այլ օրերու՝ կանոնաւոր կերպով կը հետեւէր իր զանուած քաղաքի «Լապի Նանապարհ»ի եւ «Եօթը եկեղեցեանց այցելութիւն» թափօրներուն: Աղքատաւէր էր չափազանցուած տեսակէն, ունեցածը չբաւարներուն բաժնած է շարունակ: 1954ին Իտալիոյ մեծ թերթերէն մին կը գրէր հրապարակաւ թէ «Մոնթինի քան մը չունի... բոլոր ունեցածը թշուառութիւն ամբողջ յատկացուցած է»: 1939ին կը կոչուի փոքրուստ Վատիկանի պետական քարտուղարութեան, եւ իր օրով է որ ոչ-իտալացի կրօնաւորներ սկսած են պաշտօնավարել այդ քարտուղարութեան ներս: 1953ին իր ժողովրդականութիւնը գագաթնակէտին կը հասնի երբ կը մերժէ, Փարիսիի հետ, Պիոս ԺԷ.ի կողմէ կարտինալանալու հրաւերը, որով վրոյ կը նշանակուի առաջնորդ Միլանոյի, որ փարիզի հետ աշխարհի մեծագոյն թեմն է: Երբ պաշտօնական մուտք կը գործէ Միլանո որպէս այդ, 4 Յունուար 1955ի մայրամուտին, իր թեմի սահմանագրու զանուած Վատիկանի կամուրջը անցած պահուն ինքնաշարժը կը կեցնէ, վար կ'իջնէ անձրեւին տակ, ծունկի կուգայ թաց մայթին վրայ, կը համբուրէ հողը որ Աստուած իրեն տուած էր կառավարելու, եւ քանի մը վայրկեան հոն այդպէս կ'ինքնամոգիւտի աղօթքով: 1958ին կարտինալութիւն կ'ընդունի Յովհաննէս ԻԳ.ի ստիպման վրայ:

Վատիկանի ժողովին մէջ լուսկեաց է եղած, մէկ անգամ միայն ընդմիջելով փնտրանութեան մը: Վատիկանի մէջ ապրած է այդ օրերուն Յովհաննէս ԻԳ.ի հրաւերով: 7 Յունիս 1963ի իր դամբանականը Յովհաննէս ԻԳ.ի վրայ արձագանգած է ի սփիւսս աշխարհի: 21 Յունիս 1963ին, Ուրբաթ օր, Պապ Կ'ընտրուի 80 կարտինալներու քուէով, Պօղոս Զ. անունով, ըլլալով 262րդ Պապը Հռոմի եւ Կաթոլիկ աշխարհի եւ զահ կը բարձրանայ Կիրակի, 30 Յունիսին:

ՅՈՎ.ՍԷՓ ՎՐԴ. ՄԱՄՈՒՐ